

Zjevení na cestě do Emaus

Rožnov, Střítež: 3.4.2016

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: L 24, 13 – 35

Text: L 24, 32 „*Což nám srdce nebořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?*“

I po velikonočních svátcích stále zůstáváme ve velikonočním období liturgického roku. A i ten dnešní příběh, který se odehrává na cestě do Emaus, se stále děje ještě téhož dne, kdy byl Ježíš vzkříšen. Ten den byl prostě nabitý událostmi. A přece dva učedníci ještě téhož dne mají za to, že už je konec. Že už nic dalšího nenásleduje. Ano, ještě o tom spolu hovoří, ještě jsou toho plní, ale zároveň myslí, že už to pro ně skončilo. A také jsou docela zklamaní. To, co prožili, nedovedou interpretovat jinak, než že je s jejich Mesiášem konec. Ubírají se z Jeruzaléma pryč, do vsi jménem Emaus. Mohli bychom si myslet, že nemají dostatek informací, protože to předčasně zapíchli u tří křížů a o vzkříšení se tak nedozvěděli. Ale opak je pravdou. Oni hned na velikonoční neděli slyšeli všechny ty zprávy o vzkříšeném Ježíši. Slyšeli ženy, které byly zrána u hrobu a nenalezly Ježíšovo tělo. Slyšeli jejich vyprávění, že měly i vidění andělů, kteří říkali, že je živ. Dokonce někteří z nich pak odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy vypravovaly. Ale tyto dva učedníky nic nepřesvědčilo. Zdá se, že zprostředkované svědectví nemá samo o sobě schopnost probudit v člověku víru. Možná, kdyby se s Ježíšem osobně potkali, třeba by změnil názor. Ale vypravěč Lukáš tomu všemu nasadí korunu, když nechá vzkříšeného Ježíše klidně jít s těmi dvěma učedníky pospolu, a oni stejně ani tak v jeho vzkříšení nevěří. Dokonce dochází k paradoxní situaci. Oni vyprávějí Ježíšovi, který je pro ně neznámým pocestným, co jim všechno o jeho vzkříšení řekli ostatní, ale zklamaně dodají: „Jeho však neviděli.“ A říkají to zrovna ve chvíli, kdy sami hledí Ježíšovi tváří v tvář. Prostě čemu nevěříme, to nevidíme, ani kdybychom to měli rovnou před očima. A to platí i obráceně, že co vidět není, můžeme vidět, pokud máme víru. Zde na cestě do Emaus však něco jakoby bránilo jejich očím, aby ho poznali. To něco, byla jejich skepse, jejich zklamání, jejich rezignace. A myslím, že by v té chvíli nepomohlo ani to, kdyby neznámý pocestný rovnou řekl: „Já jsem Ježíš.“ Však on to také neřekne. Bylo by to zbytečné. To říkám pro všechny, kdo snad touží po tzv. viditelných a hmatatelných důkazech. Bylo by to opravdu zbytečné. Ježíš v nás probouzí víru jinak.

Oběma poutníkům říká: „Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci?“ A začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma.

Bratři a sestry, tady se na chvíli zastavme. Vzpomeňme si, že Lukáš na úvod učinil nikoli nedůležitou poznámku, že Emauzy jsou od Jeruzaléma vzdáleny tři hodiny cesty. To je poměrně dost času na vážný rozhovor s Ježíšem. Žádné desetiminutové kázání a pryč. Ale poctivý tříhodinový výklad. Někdo prostě potřebuje ujít s Ježíšem velký kus cesty, než pochopí, o co tu jde. Jsou jiní, které víra zasáhla a obrátila jako blesk s čistého nebe. Třeba takový Saul. Jeho životní pout' byla do určitého okamžiku zcela protikřesťanská, a pak najednou blesk, osvítilo jej slunce, zjevil se mu Kristus a najednou mu to bylo jasné. A z pronásledovatele církve je v jediném okamžiku její nejhorlivější apoštol. Ale ti dva učedníci potřebují delší duchovní doprovázení. Potřebují ujít s Ježíšem kus cesty, než vůbec poznají, že je to on. Také jako většina z nás nemají žádný mirakulózní zážitek, ale prosté katechetické vyučování a pak večeri Páně, která je utvrdí v přesvědčení, že se setkali s Kristem. Vlastně i ti dva učedníci zažijí něco velmi podivuhodného. Dokud s nimi Ježíš mluví, oni místo něj vidí cizího pocestného. A ve chvíli, kdy ho poznají, v témže okamžiku jej přestanou fyzicky vidět. I nás často doprovázel ve víře někdo, koho jsme pokládali za pocestného, za cizince, za spolupoutníka, za bratra či sestru, za kazatele, prostě za duchovního průvodce. A ve chvíli, kdy si uvědomíme, že skrze tyto postavy k nám skrytě promlouval Ježíš, zase Ježíše fyzicky nevidíme, ale přitom si uvědomíme, že existuje, že je živý a že s ním můžeme mít společenství. Třeba v kruhu bratří a sester při večeri Páně, kdy zažíváme přítomnost těla Kristova přímo hmatatelně skrze společenství jeho jednotlivých údů. K našemu setkání s živým Kristem dochází skrze jeho živé tělo, skrze jeho živoucí organismus, jak je biblí nazýváno společenství církve kolem stolu Páně.

Ti dva učedníci poznávají živého Krista v eucharistii. Toto je mé tělo, toto je má krev, říká neznámý poutník, ale učedníci ho už nevnímají, už poutníka nevidí, protože se od té chvíle soustředí na Krista. Kež bychom i my rozpoznávali přítomnost Krista ve chvíli společného sdílení víry, lásky a naděje.

Učedníci v tu hodinu vstali a vrátili se do Jeruzaléma. Jsem rád, že i vy se vracíte vždy zpět do shromáždění Ježíšových učedníků. Že nezůstáváte jen v Emauzích, i když máte zkušenost, že třeba právě

tam vás živý Pán oslovil. Když se ti dva uprchlíci vrátili do společenství učedníků, i tam se nakonec setkali s živým Pánem. Protože i tam se setkali se svědectvím bratří a sester, kteří vyprávěli zase o své zkušenosti se vzkříšeným Kristem. Ale tentokrát ti dva učedníci už vnímali svědectví souvěrců úplně jinak. Už to nešlo jedním uchem tam a druhým ven, protože to nyní rezonovalo s jejich vlastní zkušeností. Protože už sami s Ježíšem něco zažili.

Bratři a sestry, všimněme si toho, jak Ježíš v těchto dvou učednících vzbudil víru. Na počátku je jejich zklamání, skepse, smutek. A to přesto, že jim nechybí potřebné informace a svědectví o vzkříšení. Ale nevěří tomu. Pak se k nim zcela nenápadně připojí Ježíš, ačkoliv oni to tak vůbec nevidí. Doprovází je na jejich cestě a přitom je vyučuje z Písma. Řekli bychom, že jim předává zase jen další informace a důkazy z Písma o svém zmrtvýchvstání. Ale zároveň s tím oni v Ježíšově přítomnosti prožívají něco silně emotivního. Zpětně to pak hodnotí slovy: „Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?“ Bratři a sestry, možná, že církev málo slovuje lidi proto, že upadá do dvou extrémů: Na jedné straně jsou někteří křesťané nevěrohodní, protože zprostředkovávají jen své osobní prožitky a svůj entuziasmus bez solidního biblického základu. Podobně asi vypadalo svědectví žen od hrobu, které bylo jistě velmi emotivní, ale víru nevzbudilo. Druhý extrém nastává tam, kde církev předává sice intelektuálně poctivý, ale přece jen poněkud suchý výklad Písma bez vnitřního zápalu a zaujetí a nepůsobí současně na emoce posluchačů. Ježíš to uměl skloubit. Poctivě vykládal Písmo, přičemž se nevyhýbal ani pasážím, které možná učedníci přeskakovali, protože jim nerozuměli, a tak např. nevěděli, že Mesiáš může i trpět. A zároveň Ježíš mluvil tak, že zapaloval lidská srdce – mluvil se zápallem, vzbuzoval naději, nadšení, těšení, jeho posluchači pocítovali při setkání s ním vnitřní radost a zaujetí. Rozum a emoce nejdou proti sobě, ale mohou jít spolu ruku v ruce. A zážitek prozření, uvěření, nebo obrácení chcete-li, to je skutečně zážitek. Něco, co nás hluboce osloví, co silně zarezonuje s naší nejvnitřnější bytostí. Ti dva učedníci to zažili při společné večeři s neznámým pocestným. Ve chvíli, kdy byl s nimi u stolu, kdy vzal chléb, vzdal díky a lámal jej, tak oni jakoby znovu prožili tu takzvanou poslední večeři s Ježíšem před jeho ukřižováním. A v té chvíli jim to sešlo, docvaklo, nebo jak píše Lukáš, otevřely se jim oči. Někdo by řekl, že prožili skutečné obrácení. Jiný by zase zdůraznil, že to byl výsledek postupného procesu vyučování a dlouhé cesty, kterou ušli s Ježíšem. Další by souzněl s tím, že vlastně až zpětně si uvědomili, že se k nim Ježíš přidal během jejich cesty, aniž ho hledali. Každému z nás v tom příběhu zarezonují jiné prvky, podle naší vlastní zkušenosti.

V každém případě se pak všichni sešli v Jeruzalémě, každý s tou svou vlastní zkušeností, o niž se mohli svobodně podělit s druhými. Krásné na tom je to, že nikdo tomu druhému jeho zkušenost nevyvracel ani nezpochyboval. Čteme, že když o tom mluvili, opět stál sám Ježíš uprostřed nich. A pak už se scházeli každou neděli. A od těch dob Ježíš s nimi občas pojí u stolu, aby je utvrdil, že žije. A když žije, činí tak dodnes. Amen.

Modlitba: *Živý Pane Ježíši, scházíme se ve tvém jménu. A přestože můžeme být jen dva neb tři, i tak máme rozdílné zkušenosti víry. A ty jsi přesto uprostřed nás. Děkujeme ti, že nás provázíš životem, ať už si tvoji přítomnost uvědomujeme či nikoliv. Děkujeme, že nás spolu dalšími s bratry a sestrami spojuje, když ne společná zkušenost, tak určitě tvoje skrytá přítomnost. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, prosíme za každého z nás, abychom stále toužili po tvé přítomnosti, po obecenství církve, jehož ty jsi středem. Dej, abychom tě nevyhledávali jen výjimečně, ale abychom tě hledali ve tvém slovu, které je každou neděli v církvi zvěstováno. Dej, aby každý, kdo zavítá do našeho shromáždění, prožil setkání s tebou, i když tě tu hned nepozná. Dej, ať každému z nás hoří srdce, když slyší tvá slova. Prosíme tě za všechny kazatele a zvěstovatele tvého evangelia. Dej, ať jejich zdroje nikdy nevyschnou a nevyprahnou, Používej si je jako své nástroje k oslovení, napomenutí i počtení tvého lidu. Dej, ať dovedou zvěstovat tvé slovo s mocí Ducha svatého a ne jen v rozumnosti lidské. Dej, ať tvou přítomnost zakoušíme také kolem stolu Páně, v eucharistii, v našem společném díkyvdání a chvalách. Prosíme, uť nás vzájemně toleranci, respektu, úctě a pomoci. Dej, ať se navzájem můžeme svobodně ve víře sdílet, podpírat a povzbuzovat. Sjednocuj nás svým duchem, ať tě společně dovedem chválit, jak nám dává Duch.*